

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddetek: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11842. Praha čisto
78 180. Wien št. 105 241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knaflijeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

PREDSEDNIK ŽIVKOVIČ MED ZASTOPNIKI NARODA

Drugi dan predsednikovega bivanja v Ljubljani — Sprejem neštetihih deputacij — Predsednikovi obiski v ljubljanskih narodnih, kulturnih in socijalnih institucijah — Povratek v Beograd

Ljubljana, 10. novembra.

Drugi dan svojega bivanja v metropoli Dravske banovine je g. predsednik vlade general Peter Živković izkoristil tako plodono, da si je lahko ustvaril najpopolnejšo sliko o vseh gospodarskih, kulturnih, socialnih in društvenih razmerah v Dravski banovini ter obenem z ogledom spoznal tudi mnoge zanimivosti bele Ljubljane.

Dopolodne se je v banski palači vrstila deputacija za deputacijo in vse je g. predsednik vlade sprejel po točno določenem redu in odmerjenem času. Domala ni pomembnejšega društva, organizacije ali korporacije v Dravski banovini, ki ne bi bila poslala svojih predstavnikov k predsedniku vlade in za vsako izraženo težnjo je visoki dostojanstvenik pokazal pozorno umevanje ter je v lažnem razgovoru neprestano razodeval vsestransko zanimanje za razmere v naših krajih. Bila je to pravcata smotra našega javnega in društvenega življenja.

Svoje veliko patriotsko čustvovanje je g. predsednik vlade dokumentiral osobito s svojimi poudarki o važnosti naše vsedravske nacionalne organizacije, Sokolu kraljevine Jugoslavije. V njem zre nacionalni prepoved jugoslovenskega naroda.

Popoldne je g. predsednik poseetil nekatere važne zavode. Vseposvoda je izražal zadovoljstvo in priznanje. Ob samem slovesu na kolodvoru je ponovno zatrdil, da ga je Ljubljana vradostila. To nam je v ponos in želimo samo, da bi bil g. predsednik vlade čim večkrat naš visoki gost.

Nedeljski banket

Kakor je »Jutro« že poročalo, je ministriški predsednik general Živković zaključil svoje triumfalno nedeljsko bivanje v Ljubljani z velikim banketom, ki ga je zvečer priredil v veliki dvorani Uniona. Na banketu so bili poleg vseh v Ljubljani navzočih ministrov tudi vsi bivši ministri iz dravske banovine, ljubljanski škof in mariborski pomožni škof, divizijski komandant, župani večjih slovenskih občin ter predstavniki vseh pomembnejših korporacij, ustanov in organizacij iz Ljubljane in ostale banovine, skupno okrog 150 oseb.

Večer je ob sviranju godbe dravske divizije potekel zelo animirano. Vrsto nagovor, ki so jih vse prenašali tudi po radiju, je otvoril g. predsednik vlade s svojimi pomembnimi izjavami, ki smo jih objavili že včeraj. Njegov govor je bil sprejet z burnim odobravanjem in z velikimi ovacijami kralju in predsedniku. Nato so govorili še g. prof. Sušnik, dr. Kramer, Pucelj, Ivan Hribar, dr. Ravnihar, podstarosta Gangl, pisatelj župnik Finžgar ter predsednik županske zveze Novak.

Bivši minister

prof. Anton Sušnik

je izjavil med drugim:

Po nalogu Nj. Vel. našega kralja prihajate med ljudstvo in ste prišli tudi med nas, da vam tudi slovensko ljudstvo odkrije svoja čustva, svoje želje in svoje tožbe. Naj bo za to skrb Nj. Vel. vladar in vam, ki uživate njegovo neomajno zaupanje in vršite njegovo voljo, iskrena zahvala. Je to tudi čim višje državniške modrosti, kakaj zadovoljno ljudstvo dela srečno državo.

Ali naj vam tolažimo naša čustva? Spo-

vdanost in zvestobo. On je naš in mi smo njegovi.

Jugoslavija je naša država. Mi se tega živo zavedamo. Ne le, da so jo duševno ustvarjali tudi naši mošje, Jeglič, Mahnič, Kreki, Korošci — mi dobro vemo, da za našo več nacionalnega življenja brez Jugoslavije. Ze naš življenjski nagon je torej afirmacija Jugoslavije! — Kruto bi se varali tisti, ki bi v svojih neprijateljskih računih zoper Jugoslavijo devali med svoje pozitivne postavke kako našo notranjo neednost. Jugoslavija je in Jugoslavija bo, za to garantiramo s svojo krvjo!

Naši ljudje so skromni, a pridni, delavni, pošteni, značajni, zvesto vdani Bogu in cerkvi, zvesto vdani tudi svojemu kralju in državi. Ali ste videli to veselje, ko so Vas pozdravljali kot zastopnika Nj. Vel. kralja? V tem prazničnem veselju se je izražala vdanost do kralja in države.

Gospod predsednik! Jutri boste videli na-

stava: Naš kralj Aleksander naj živi! Naj živi Njegov kraljevski dom! Naj živi Jugoslavija!

Kot tretji govornik se je oglasil k bosedni minister

dr. Albert Kramer

ki ga je pozdravilo navdušeno ploskanje. Njegov z globokim patriotizmom prežeti govor je bil ponovno prekinjen z živahnim odobravanjem, ki se ob najznačilnejših izjavah dolgo ni poglobilo. G. dr. Kramer je izjavil:

Poštovanj g. predsednik, gospodje ministri! Globoko so odjeknile vaše besede v na-

za zmago čiste jugoslovenske ideje.

V onem historičnem momentu, ko je šlo za biti ali ne biti, smo se pokazali dostojni velikega časa in svojega naroda. Zrli smo v neposredni bližini veličastno stavbo Jugoslavije, v kateri smo videli združene v nerazrušno enoto Slovence, Hrvate in Srbe kot velik narod, ki ga obvladuje

ona volja, ki živi po enem zakonu in čvrsto stopa skupno v srečno bodočnost.

Vedeli smo v tistih dneh, da je od naše odločnosti in poštenosti odvisno vse, da je za vse veke pred nas postavljeno vprašanje:

odgovornost pred bodočnostjo zahteva od nas iste metode pri dovršitvi dela, kakor pri njega začetku. Toliko smo imeli v desetih letih svoje svobode posla, pobijati drug drugega v znamenju teorij in projektov, da

se je izgubila osnovna misel naroda in da so se začeli majati temelji našega življenja. Tako je moral 6. januarja kralj, svest si svoje odgovornosti pred zgodovino, na sebe vzeti vlogo, ki je formalni predstavnik naroda niso mogli več vršiti, moral je takorekoč iz blata pobrati jugoslovensko zastavo in na novo poklicati narodu v spomin, da mu je edino le ideja narodnega in državnega edinstva izvajala svobodo in da

vsaka oddaljenost od te ideje znači korak v pogubo!

V kratkih medsebojnih sporih in bojih je ostala edino še Njegova avtoriteta neokrnjena in vzvišena in narod, ki je skoraj izgubil zaupanje v samega sebe, je očuval edino le še vero v njega, njegov patriotizem, njegovo odločnost, njegovo predanost življenjski ideji naše nacije. Tulci imenujejo režim iztreženja in regeneracije, ki ga je uvedel Nj. Vel. kralj Aleksander, diktaturo in se čudijo, da se je tej diktaturi ves narod, katerega demokratizem je nad vsakim dvomom, tako rad in tako lahko podvrzel. Nizozemski novinar, ki je nedavno prepotoval našo državo, je pravilno občutil, da tiči skrivnost v tem, da ne gre za diktaturo osebe, klike ali interesne skupine, temveč za diktaturo ideje.

da je nacionalni princip proglašen za kategorični imperativ našega življenja in da gre za to, za vedno nepremično in nerazrušno utrditi temelje naše državne in narodne eksistence

ter razvojne linije naše bodočnosti. Jugoslovenska ideja je iztrgana iz okvira partijskih programov.

Ona ni več in ne sme biti več predmet medsebojnih bojev.

Kakor smo je tudi takrat, ko smo baš v tej dvorani prisegli zvestobo narodni misli, identificirali z idejo naše bodoče lastne države, tako je danes ona resnično neolročljiva od pojma naše države, in kdor hoče biti Jugoslovijci zvest, ne more biti neveren njej.

Kdor hoče to državo, mora hoteli narodno in državno edinstvo.

Kot veren naslednik največjih genijev našega naroda nam je kralj v svojih proklamacijah postavil ideologijo novega svobodnega jugoslovenstva, ne kot blestečo frazo, temveč kot sistem praktičnih pravil in načrtov za ureditve celokupnega našega narodnega življenja. Vi, gospod predsednik, ste nam danes podali dragoceno tolaženje, ki jih s polnim odobravanjem sprejemamo. Globoko občutimo v svojih srcih upravičenost poziva

na skupno delo vsem, ki so poštenega srca in iskrene misli.

Občutimo tudi to, da današnja doba ni nič manj važna nego je bila ona, ko se je Jugoslavija ustvarjala. Ona je bila herojska doba. Doba spoznavalcev in mučnikov. Današnja je doba dela in samozatejevanja.

Brez spoznavalcev — mučnikov ne bi bilo Jugoslavije, brez poštenjstvalnih, neumornih narodno misel nad vse drugo postavljajočih delavcev Jugoslavije ne bo. Pred 12 leti je bilo vse odvisno od volje za ujediničenje, danes je vse odvisno od volje za očuvanje in zgraditev našega edinstva.

Takrat so gledala na nas bodoča pokolenja, da vidijo, ali Jugoslavijo hočemo, danes stojimo pred njihovim sodiščem, da vi-

Ogromna množica Ljubljancev pozdravlja predsednika vlade

Levo: Združeni pevski zbori pojo pred Unionom v pozdrav visokemu gostu. Desno: Pogled na Miklošičevo cesto ob prihodu g. predsednika vlade s kolodvoru v hotel »Unio«.

še kulturne institucije. Sami veste in na svoje oči se boste še bolj prepričali, da imajo Slovenci svojo narodno samobitnost. Ta samobitnost je izraz rodu in vsega razvoja, je narodno življenje in za splošno kulturo dragocena pridobitev. Nemodro bi bilo in za kulturo kvarno, uničevati take osobitosti. Mi Srbi, Hrvati in Slovenci smo eno, en narod, ena jugoslovenska nacija. A kulturno smo trije, bratje sicer, a trije in kulturno delo nas treh in še vseh drugih plemen v Jugoslaviji v slojni vzajemnosti bo ustvarilo sintezo jugoslovenske kulture.

Med javnimi ustanovami v Ljubljani boste videli našo univerzo. Univerza je urešničenje naših stoletnih sanj in svet paladij naše svobode. Dolga leta smo hrepeli po njej, dobili smo jo še le v naši državi in naš kralj Aleksander jo je sprejel pod svojo močno zaščito. Tako je troje najvišjih kulturnih ustanov v eni Jugoslaviji: v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, troje simbolov kulturne diferenciacije v prošlosti in kulturne sintese v bodočnosti.

Gospod predsednik! Slovenski narod je enodušno pozdravil zgodovinsko odločitev Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja 1920, ko je naš vzvišeni vladar vzel sam v svoje roke silno nalogo pomirjenja in ureditve države in je izbral Vas za svojega prvega sodelavca. Z vsem srcem sledi naš narod njegovemu plemenitemu in velikemu prizadevanju za iskrenimi željami, da bi bilo njegovo veliko delo venčano čim prej s popolnim uspehom.

Prosim Vas, bodite pri Nj. Vel. kralju tolažba naših čustev in želja. Naše želje nimajo nič sebičnega, nič razdvajajočega, nič razdirajočega, temveč hočejo le krepak in zdrav razvoj v močnem in svobodni Jugoslaviji. In ko boste sporečali našemu kralju te želje, ne pozabite skleniti svojega poročila z glasnim vzklikom slovenskega ljud-

skih srcih. Zbrani smo tu okrog vas v smenju

velike naše nacionalne ideje, ki ujediničuje in ustvarja. Zavedamo se, da ko ste priklicali iz zgodovine slike, katere so vsakemu izmed nas mile in drage, ker živimo v historičnih časih. Niste pogrešili, nas spominjajo najlepših podvigov slovenskega dela našega naroda. S ponosom smemo reči, da smo i mi Slovenci dali pozitivnih prispevkov za ustvaritev narodnega in državnega edinstva. Veličastna za misel jugoslovenske države — evo tu v naši beli Ljubljani, je imela svojo prvo prestolico, v Napoleonovi Iliriji je dobila enotna državna organizacija Srbov, Hrvatov in Slovencev svojo prvo, čeravno le embrionalno formo. Skozil vso našo novejšo zgodovino se vije kakor rdeča nit misel ujediničenja, porojena in stalno čuvana od

globokega narodnega eksistenčnega instinkta!

V dobah, ko so srbskemu delu našega naroda carevali slobodni kralji, sta se slovenski in hrvatski seljak skupaj borila za svojo staro pravdo, a odkar je na srbskih tleh veliki Karagjorgje razvil prapor svobode, so odjekji herojske borbe bratov na Balkanu vedno silnejše udarjali na srce in misli našega ljudstva.

Slovenski mošje so bili takrat zanosni propovedniki ilirske misli in velike ideje, ki je bila nepopolna, deloma pogrešna sicer in ne do kraja zamišljena, ideja narodnega edinstva. Ko je Peter Mrkonjić zbral v Bosni vstaše, se je pomešala v krvavih borbah za krst častni i slobodu zlatnu tudi slovenska kri. Ko je bila 1908. storjena velika krivica v Bosni in je tužjeva pest udarila na srbska srca

so tu na ljubljanskih tleh izkrcavali naš prvi mučeniški jugoslovenstva.

Cetrti stoletja se tako nečista h koncu. od kar ima državno in narodno edinstvo v slovenskem delu naroda svojo trdno domačijo, od kar se naše ljudstvo vedno čvrsteje zaveda,

da mu je od Boga tsojeno, od zgodovine odrejeno, od njegove krvi in duše izbrano mesto samo v nerazrušni jedinici s Srbi in Hrvati, samo v sklopu velikega naroda jugoslovenskega.

Ko te napočil usodopolni trenutek odločitve, so se zato v prah podirle vse druge. Narodni misli nasprotujejo zasnove, so se zrušili vsi atavizmi stoletnega suženstva in kakor en mož, se je narod dvignil za Jugoslavijo, za jugoslov. idejo, za narodno in državno edinstvo. V tej isti dvorani, ki nas danes vidi zbrane okrog vas, gospod predsednik smo pred dobrimi 12 leti v dovršeni slogi posvedočili svojo nezlomljivo voljo

hočete svobodo ali robstvo, življenje ali smrt?

Še so stale trdne granice države, ki nam je bila skozi veke vladar, še je bila pest, ki nas je tlačila, silna in močnata, toda klic krvi doh z juga, s solunske fronte, kjer so poleg srbskih bratov padali za osvobojenje vsega naroda tudi naši slovenski in hrvatski dobrovoljci, je bil močnejši nego sovražna sila, neodoljiva moč instinkta naroda je nadvladala vse barikade robske preteklosti. Ko je z zmago ovenčana srbska vojska zasadiła globoko v zemljo domačo zastavo svobode in ujediničenja, se je pod njo z navdušenjem zbral tudi naš del naroda. Usoda nam je odločila, da tudi mi še doprinesemo strašne žrtve na oltar svobode. Deset let je tega! Da smo ostali sami takrat, bi bili izkrcavali,

Jugoslavija nam je očuvala življenje, nas obvarovala, da rana ni postala smrtonosna.

Pravilno ste, g. predsednik, pokazali na ogromni napredek, ki ga je naša ožla domaćija bila deležna v kratki dobi skupnega narodnega in državnega življenja. Gospodari smo na svoji zemlji in naš narod je v kulturnem, gospodarskem in socialnem oziru storil krepke korake naprej in nič se mu ni treba sramovati v družbi nekdanih privilegiranih nosilcev kulture in civilizacije. Ah res je, da nismo bili zelo dobri gospodarji. Ko smo urejevali svojo državo, ustvarjali medsebojne odnose, ko je bilo treba v trdem vsakdanjem delu izgraditi novo stavbo domovine, smo pozabili, da

Vas Kramer je navdušeno pozdravil visoke goste

Ob prihodu g. predsednika in članov vlade v Kamnik

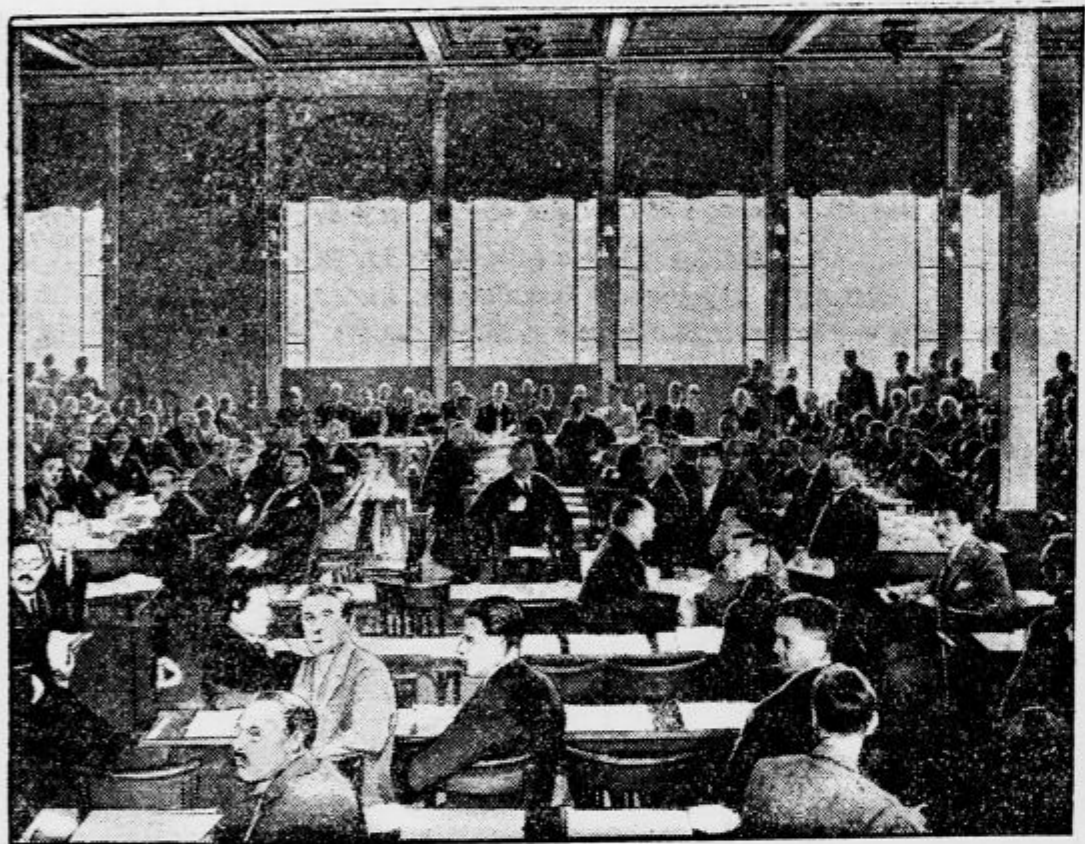
Miklavž in Božiček izbirata darove

Otroci, naprosite starše, da vas priporočijo Miklavžu in Božičku, ki naj vas osrečita s temi srčkanimi mladinskimi knjigami, ki jim na svetu ni enakih.

Te knjige izbirata pri podružnicah „Jutra“ v Mariboru, Celju, Trbovljah, v Novem mestu in na Jesenicah. V Ljubljani pa v ekspozituri Oglasnega oddelka „Jutra“ v Prešernovi ulici ter v knjigarni Tiskovne zadruga v Šelenburgovi ulici.

Iz življenja in sveta

Razorožitvena konferenca v Ženevi

Pogled v sejno dvorano med zborovanjem odposlancev. Zastopanih je 32 držav z več ko 200 pooblaščenih in izvedenc. Zboru predseduje nizozemski poslanik v Parizu Laudon.

Čaj po zemljepisni karti

Angleška je klasična dežela čaja in zato je razumljivo, če posevčajo tam njegovemu mešanju veliko pozornost, od katere se tudi mi lahko marsičesa naučimo. Angleži menijo, da je škodljiva dobrega čaja odvisna od značaja vode in pa od tega, kako prilagodiš mešanico vodi. Z dolgoletnimi izkušnjami so ustvarili organizacijo, ki paži samo na to, da je vrsta čaja, ki jo dobavljajo v kakšno deželo, primerna vodi te dežele. Čaj, ki ga skuhajo na severu Angleške, mora biti n. pr. čisto drugače pomešan, nego za nje jugozapadne dele, ki imajo v splošnem mehkejšo vodo. Umetnost mešanja čaja se ravna tako rekoč po zemljepisni karti. Iz vseh delov dežele so si oskrbeli poskusne količine vode, po katerih pridelujejo vsakemu posameznemu delu primerno čajno mešanico. Voda se loči v glavnem v štiri skupine: v trdo, srednje trdo, mehko in zelo mehko. Upoštevati pa je treba tudi količine raznih primesi, apna, železa, žvepla itd. V prejšnjih časih si je izdeloval vsak trgovec svoje posebne mešanice, kakršne so pač najbolj ustrezale vodi njegove okolice. Toda velike čajne trdnice so spoznale, da morajo prevzeti to delo same, če hočejo, da bo njih blago šlo po vsej državi. Seveda se ne morejo ozirati na značaj vode v vsakem posameznem mestu ali vasi, temveč odločujejo v prvi vrsti velika mesta in večji okraji. Toda tudi v teh se voda lahko spreminja in zato si dajo pošiljati trdnice iz večjih krajev redno določene količine vode, ki jih preiščejo in po katerih eventualno spremenijo svoje čajne mešanice. Londonska voda velja v splošnem za srednje trdo, vendar imajo posamezni londonski okraji izredno trdo vodo in tem okrajem morajo trdnice zato dobavljati posebne čajne mešanice. Raznih mešanic imajo trdnice običajno 80 do 90 in med temi bo skoraj vedno vsaj ena takšna, ki se bo prilagajala določenim vodam. Potniki trdijo imajo drugače naloge, da najdejo za vsak kraj primerno mešanico. Seveda ne bo niti najzgovornejša mešanica dala dobrega čaja, če tega ljudje pravilno ne pripravijo. Tu-

di od tega, kako čaj hraniš, je mnogo odvisno. Nič ne škoduje aromatičnim listom bolj nego vlažna shramba in pa bližina drugih dišečih stvari. Najboljši recept za pripravo dobrega čaja, ki ga priporoča predsednik zveze čajnih trgovcev, bi bil tale: Vzemij za vsako osebo za eno žlico čaja, vlij nanj vode, ki je pravkar vrela, a ne vre več, postavi potem lonec (najboljši so glinasti) na toplo in daj, naj učinkuje voda na liste samo kratek čas.

Malo zgodovine

V neki španski zgodovini naselitve Severne in Južne Amerike stoji dobesedno: »Ubogi in pogumni plemiči (hidalgos), ki so potovali čez ocean, niso večinoma nikoli prej videli morja. Oskrbeli so si samo nekoliko nasvetov od obalnega kapitana in si najeli plovskega računanja nevedčega krmarja. Odrinili so vedno z geslom: Zmaga ali smrt! — Neštevilno majhnih, 60, 40 ali celo samo 20 tonskih karavel je izginilo sredi neznane morja. Poleg viharjev so zahtevali dosti žrtve navadni drvetoci, ker so kupovali plemiči najcenejše, stare in prepevale barke. Koliko nevarnosti so morale prebiti tudi srečnejše karavele med 2—3 mesečno vožnjo! Najboljše prostore na krovu so imeli konji, biki, krave, prašiči, ki so gospodarjem jamčili za vso bodočnost v Novem svetu. Moški in ženske so se stiskali kjerkoli. Večkrat so morali žrtvovati svoj pičli delež tople in motne zatohle vode, da bi se napiji konj; ali pa so ž njo zalili pomaranče oz. limonovo drevo, ki se je hotelo posušiti v svoji kadi. Čim se je srustila, so se ugasnili na krovu vse luči, ker so se bali največ požara. V temi, na golih deskah so poslušali najmlajšega mornarja, ki je klical ure: Bodi blagoslovljena ura Gospodovega rojstva! Bodi blagoslovljena ura Marijinega oznanjenja itd.

Čaj so nadomestili 40 tonske orehove lupine, moderni 50.000 tonski parniki. Potniki godrnjali, če se vozijo preko Atlantika šest ali sedem dni namesto pet. Kdor je potoval po morju, dobro ve, da je narek pravi paradiz tudi pri 12 dnevni vožnji v primeri

z ropotom in dimom na železnici, pa četudi potujete s to 2—3 dni v prvem razredu. Kingsfordov »Južni križ«, Costesov »Vprašaj« in druga letala, ki letalo zdaj preko oceanov, so napoved nove, še boljše in urnejše dobe za potovanja.

Pred 30 leti je ostal Santos eno minut v zraku in s mu je čudil ves svet. Pred 20 leti je kot prvi preletel Bleriot Rokavski preliv in je izjavila Britska znanstvena družba, da je to samo slučaj. Prav tako lahko vinese veter preko ožine iz Doverja v Calais jato kapusovih belinov, toda ni govora o tem, da bi letalo lahko smoteno premagalo. Sedanji aeroplani so isto, kar so bile karavele XVI. stoletja. Živimo v dobi pravilno narejenega razvoja. Če bi mislil človek namesto na vojne samo na borbe s prirodo, bi kmalu doživel zlate čase. Zal še vedno služi naša tehnična kultura pred vsem sovraštvu medsebojnemu uničevanju...

Jezik živali

Kdor opazuje živali temeljito, mu ne bo ostalo skrito, da se med seboj sporazumevajo z raznimi glasovi ali z otipavanjem. Slavni francoski pisatelj Maurice Maeterlinck pripoveduje v svojem delu »Življenje čebel«, da se je sam uveril, kako se čebele sporazumevajo. Nastavlja je čebelar raztopljenega sladkorja, ki ga je izsledila ena čebela ter oddetela v panj. Kmalu je iz istega panja priletelo še več čebel, ki jim je prva na nekak način javila o svojem sladkem odkritju. Pred kakimi 30 leti je Američan Garner zajel na gramofonske plošče glasove opice in naštel okoli 30 različnih »besed«. Ko se mu je svet posmehoval, je Garner napravil predstavo in vložil v gramofon ploščo, ki je proizvajala opičji svarilni klic. Vse živali so takoj pokazale očitne znake nemira in strahu, razbežale so se in se poskrile po kotih. Ko so se po kratkem času pomirile, jim je gramofon zaigral glas, kakršnega izdajajo opice, kadar jim pride pod zobe kak posebno slasten grizljaj. Učinek je bil nenavadno jase. Živali so se razveselile radovedno gledale druga drugo v čeljusti, kakor bi hotele dognati, kjer je srečnejši, ki izdaja nedvomne glasove ugodja in videlo se

je, da požirajo slino. L. 1912. je neki Maday izdal razpravo o konjskem »jezikcu«. V svojem delu pripoveduje, da ima konj za občutek zadovoljnosti samo en glas, bolesti in trpljenje pa zna izraziti na štiri različne načine. Tudi mravlje se izvrstno sporazumevajo; ker pa nimajo glasu, se poslužujejo raznih prijemov s tipalkami. Ta proces sicer še ni do dobra pojasnjen, ali po vsem imajo nekak način sporazumevanja, ki jim nadomestuje glasove. Razen Maeterlincka je proučeval čebele tudi Nemec Frisch, ki je došel do zaključka, da si čebele znajo medsebojno sporočiti povelja in celo svoja opazovanja.

Velike plače

V Zedinjenih državah štejejo 12 ljudi z letno plačo do 1 milijona dolarjev. To so voditelji velikih bančnih in industrijskih trustov. »New York Times« je čitateljem zastavil vprašanje, ali ne bi lahko ti srečni možje opravljali svoje posle z istim uspehom tudi za manjši denar. Odgovori, ki jih je prejelo uredništvo, dokazujejo, da imajo delodajalci od ljudi z milijonsko plačo še večjo korist. Znani bostonski milijarder Flint je n. pr. napisal: Pripravljen sem že danes sprejeti Owena Younga v svojo službo s plačo 1 milijona dolarjev letno, kajti vem, da mi bo ob koncu leta povrnil vse izdatke in še podvojil glavnico. Prav tako bi dal brez pomislekov Henryju Fordu isto plačo, če bi hotel voditi mojo avtomobilsko tovarno. Vsi ljudje bi radi zaslužili milijon na leto, a malo jih je, ki so vredni tega zaslužka!

Otok Esperanto

Bolgarsko mesto Rahovo je darovalo tamošnjemu esperantskemu klubu otok na Dunavu v obsegu kakih 200 ha. Otok so preimenovali v Esperanto in rahovski klub se je obrnil na esperantske klube v inozemstvu, da prispevajo za zgradbo stolpa in parka, ki bosta posvečena ideji mednarodnega esperantskega jezika. Na otoku nameravajo zgraditi tudi letovišče za esperantiste in si obetajo lažji uspeha, ker imo otoka vodi velika mednarodna dunavska prometna črta.

Zanimiva pravda

V New Yorku je umrl brez dedičev italijanski državljani, krošnjar Antonio Camincio. Zapustil je samo tisoč dolarjev, vendar so zahtevali zastopniki italijanskega kralja Viktorja Emanuela ta denar v njegovo korist, češ, da je po italijanskih postavah kralj edini dedič vseh emigrantov, ki umrejo brez oporoke in otrok. Obe ameriški sodniji, zapuščinska in vzklina, sta odbili to zahtevo. Zavzeli sta stališče, da ne moreta ustvariti precedenčnega primera. Camincio je sicer zapustil malo denarja, toda če bi kralj dobil pravdo, bi mu pripadle vse poznejše milijonske zapuščine osamljenih Italijanov in s tem bi bila oškodovana ameriška državna blagajna.

PLIŠ za damske plašče

Imitacija krzna (Perzianer, Nutria, Opusum itd.) ravnokar dospela in jo prav ugodno prodaja trdnica

Drago Schwab, Ljubljana.

Štednja

Nekoč sta se p. l. angleška pisatelj Oliver Doguerthy in George Moore z jezic. no škotskem Moore, ki je zaljubljen opazoval lepo pokrajino, je nenadno vzkliznil: »Bogme, bi 10 funtov šterlingov, če bi vsaj pet minut lahko občudoval ta razgled!« Doguerthy ni odgovoril niti besede in je samo potegnil ročaj zasilne zavore. Vlak se je ustavil. Doguerthy je pojasnil prijatelju: »Prištedil sem vam pet funtov. Plačali boste samo 5 funtov globe, ker ste ustavili vlak brez tehtnega vzroka.«

Nemška vojska v poplavljenih krajih

Namesto cestne železnice so v Frankfurtu ob Odri stopili v akcijo pionirji, da vzdržijo vsaj skromen promet po poplavljenih cestah. Slika nam kaže pionirski čoln, v katerem preplavljajo vojaški delavce na mesto njihove zaposlitve.

Tom Mix obolev

Tom Mix, filmski zvezdnik, ki ga pozna javnost iz njegovih vratolomnih jahaških vlog, je resno obolev, da je moral opustiti svoje delo. Pri neki predstavi je pal s konja in si poškodoval hrbtenico. Pojavilo se je otrpnenje hrbtne mozga, ki opasno napreduje.

TONE POLJŠAK

Ljubljana. Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

Radio

Izvilleček iz programov

Torek, 11. novembra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Ali so nizke cene blaga nesreča? — 19: Nemščina. — 19.30: Vremensoslovje. — 20: Večer konservatoristov. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio-orkestra.

Sreda, 12. novembra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Predavanje o Karlu Mayu. — 19: Ruščina. — 19.30: Socialno-gospodarska zgodovina slovenstva. — 20: Prenos iz Zagreba: I. večer historijske glasbe. — 22: Napoved časa in poročila. — BEograd 12.45: Koncert radio-orkestra. — 16: Plošče. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 19.30: Prenos opere z Dunaja. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.10: Koncert baročne komorne glasbe. — 22.10: Prenos zvočnega filma. — PRAGA 17: Program za mladino. — 19.30: Prenos opere »Rop v Serailu« iz gledališča v Bratislavi. — 21.30: Plošče. — BRNO 17: Program za mladino. — 19.30: Prenos opere iz Bratislave. — 21.30: Plošče. — VARŠAVA 17.45: Orkestralni koncert. — 20.30: Koncert solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.15: Koncert dunajskih filharmonikov. — 15.05: Godba za ples. — 19: Operni večer. — Lahka godba orkestra. — BERLIN 20: Zborovski koncert. — 21.10: Simfonični koncert. — Godba za ples. — FRANKFURT 19.30: Prenos programa iz Stuttgarta. — 21: Collegium musicum. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Koncert orkestra. — 20.55: Mešan program. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 19.30: Violinske razsodi. — 22.15: Mešan program. — 21: Prenos koncerta iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 17.30: Orkestralni koncert. — 19.30: Prenos opere iz gledališča. — Ciganska godba. — RIM 17: Koncert lahke glasbe. — 20.32: Godba za ples. —

Iz uradnih in drugih službenih objav

Banska uprava razpisuje II. javno pismo o ofertalno licitacijo za prevzem ključavničarskih, steklarskih, pleskarskih in slikarskih del ter montaže centralne kurjave in dvigala pri gradbenih delih pri preureditvi posveta Novo Celje v hiralnico za umobolne na dan 25. nov. 1930 ob 11. Odobreni proračunski stroški znašajo za montažo centralne kurjave 973.623 Din.

Vsi, ki imajo kako terjatev do zapuščine dne 14. VI. 1930 umrlega trgovca Korišča Karla v Mariboru, naj napovedo in dokažejo svoje terjatve pri okrajnem sodišču v Mariboru dne 19. nov.

Vpisi v trgovinski register: Na novo je vpisana trdnica Engel Adolf, sedež glavnega zavoda Novi Sad, podružnica v Ljubljani. Obratni predmet: prodaja lastnih in drugih koles, živalskih strojev, gramofonov, avtomobilov, sportnih in električnih izdelkov, godbenih instrumentov in popravila teh predmetov v lastni delavnici.

Konkurzni razglas: Konkurs o imovini preadolženca Salamona Antona, trgovca v Smartnem v Rožni dolini, je odpravljen, ker so pritrili vsi upniki po § 169 konk. zakona. — Potrjena je poravnava med stečajnikom Draskovičem Jožefom in Franciško, trgovcem v Kozjem ter njunimi upniki za 20 odst. njihovih terjatev, katera kvota je plačljiva v enem mesecu do polovice, druga polovica pa v nadaljnjih šestih mesecih po pravomočnosti poravnave. Kot poroka sta pristopila k poravnavi Draskovič Karel in Ermenc Anton v Ljubnem. V stečajni zadevi gostilničarja Adolfa Kranjca v Konjicah je postavljen na predlog dr. Prusa, odvetnika v Konjicah, na mesto njega za upravnika sklada odvetnik dr. Mejak v Konjicah.

Uprava banovinske bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec v Ljubljani razpisuje na dan 10. dec. ob 11. pismo o ofertalno licitacijo za dobavo 700 kecev. Licitacija bo v ravnateljevi pisarni banovinske bolnice za duševne bolezni v Ljubljani, Poljanski nasip 52.

Zane Grey

Do zadnjega moža

Roman

»Tujec sem v Arizoni, Colter,« je počasi rekel Jean. »Malo vem o rančarjih in ovčarjih in nič ne morem za to, če se je moj stari bahal z menoj. A vendar: če ima v svojem sporu z vami ovčarji prav, bom storil vse, kar morem, da opravičim njegovo bahanje.«

»Razumem. Da, razumeva se in to je prekleto olajšanje. Povejte svojemu staremu, kar sem rekel,« je odvrnil Colter in obrnil konja na levo. »Pot, ki vodi proti jugu, je vaša. Ko pridete na Rim, boste spodaj v kotlini zagledali golo liso. To je Grass Valley.«

Odjahal je v gozd in izginil. Jean se je zamišljen naslonil na svojega konja. Tega Colterja je bilo težko presoditi, ne toliko zaradi njegovega ošabnega vedenja, kolikor zaradi neke nedoločne sovražnosti, ki je sršala od njega.

Colter je imel tiste trde črte, prežeči izraz in način govorjenja, ki ga je bil Jean že pogosto opazil pri nepoštenih ljudeh. Tudi če ne bi bil ničesar vedel o očetovih težavah s temi ovčarji in bi se bil s Colterjem le po naključju spogledal, bi bil dobil od njega zelo neugoden dojem.

»Hej!« je vzkliknil mladi mož. »Z Bogom, lov in ribolov! Stari mi je pripravil možko delo.«

Glasovi divjih puranov so ga drugo jutro zbudili: »Čak—a—čak, čak—a—čak.« Jean je vstal, prijel za puško in stopil v sivi somrak, da bi poizkusil izslediti purane. A bilo je še pretema in ko se je naposled zdanilo, so bili izginili. Mezeg se je bil dokaj oddaljil od ta-

borišča; nekaj časa je trajalo, predno ga je našel; in s kuhanjem zajtrka in pospravljanjem se je Jean toliko zamudil, da je mogel šele pozno nadaljevati pot. Danes je jahal počasi. Prehod iz utrudljivega romanja po žarkem solncu in prašni pustinji v ta hladni temnozelni gozd mu je bil tako prijeten, da se je hotel pomuditi na senčni stezi. Upal je, da še danes prispe na Rim.

Cez nekaj časa je izgubil pot, ki so jo tako redko rabili, da je skoro ni bilo več spoznati. Kdaj pa kdaj je presegal kako staro stezo, in čim globlje je prodiral v gozd, tem večkrat je na vlažnih ali prašnih mestih opazil sledove puranov, srn in medvedov. Kmalu nato mu je udaril v nos presunljiv duh po ovcah; čez nekaj minut je naletel na široko sled ovčje črede. Sodil je, da je morala včeraj iti mimo.

Nekakšna mržnja se je zbudila v njem. Seveda je bil že pripravljen na to, da ne bo prijazno gledal na ovce; a razen tega je bila čreda pustila za seboj širok, gol pas, na katerem ni bilo več ne bilke ne cvetke. Koderkoli so se pasle ovce, so uničile vso travo in to je bilo tisto, kar jim je Jean najbolj zameril.

Uro pozneje je že jahal po grebenu zlekjenega hriba, kjer je povsod rasla mlada, zelena trava, posejana s pomladnimi cveticami. Borovci so rasli tu pa tam; grčati hrasti so se kosmato in sivo risali pred zeleno steno gozdov. V daljavi za drevesi se je svetlikala bela snežna proga nalik tekoči reki.

Jean je začel ubrano žvenkljanje zvoncev, meketanje ovac in tiho, mehko bekkanje jagnet. Ko je zajahal v smer, iz katere so prihajali ti glasovi, je prišel iz hrastja pes in zalajal nanj. Jean je zaduhal dim taboriščnega ognja in kmalu nato se je pokazal vrtinčast, višnjeve steber in majhen, koničast šotor. Za hrastjem je Jean zagledal mehikanskega dečka, ki je nosil karabinko. Deček je imel

rvjast, prijeten obraz in je odgovoril na Jeanov klic z »Buenas dias«. Jean ni razumel dosti španščine in ni mogel zvedeti od dečka bogve kaj več kakor to, da mahi ni sam in da imajo ovce »mlade«.

Te okolnosti itak ni bilo moči prezreti. Gozd je bil poln neprestanega meketanja in bekkanja. Okoli in okoli taborišča, na bregu, po jasih in povsod so bile ovce. Nekatere so se pasle, druge so ležale na tleh; večina starih ovac je došla bela, kosmata, drobcena, mahdrava jagnjeta.

Jean je razjahal in peljal svojega konja proti taboru, misleč, da bo tam našel kakega starejšega Mehikanca, od katerega bo zvedel kaj več. Dečko ga je spremljal. Tod se ovčji semenj ni tako glasno razlegal.

»Alo!« je veselo zaklical Jean, ko se je približal šotorom. Izpustil je vajeti in počasi krenil dalje. A tedajci je začul glas, ki ni prihajal iz šotora.

»Dobro jutro,« tujec.

Izza borovca je stopilo mlado dekle. Na ramenu je nosila puško. Njen obraz se je temnorjavo svetil, a Mehikanca ni bila. Nepričakovano srečanje z njo in misel, da ga je najbrže zdavnaj opazovala, sta spravili Jeana nekoliko v zadrego.

»Oprostite — miss,« je zajecjal. »Nisem se nadejal, da bom tu zagledal damo... Rim bi rad našel — izgubil sem se tako rekoč — pa sem mislil, da bi poiskal kakega ovčarja, ki bi mi pokazal pot.«

Med govorjenjem se mu je zdelo, da izginja napetost iz njenih črt, tudi izraz nekakšne sovražnosti, ki jo je bil takoj začutil, je ponehal.

»Pot? Rada vam jo pokažem,« je dejala.

»Hvala lepa, miss, zdaj mi je laže. In kako dolga je pot iz San Diega. Dolga in prašna!«

Double, modni kamgarni športni ševjot

za fine obleke in suknje
Velika izbira — bogatstvo
cena 13298

R. Miklanc
Pri škofcu, Ljubljana
Ljubljana, Velika ulica — Me-
darska ul. — Pred škofijo

Ves teden poceni pletenine pri
IVANKI ŠMALC
Marijin trg

Začetek prodaje 10. novembra 1930.
Velika izbira lepih pletenih oblek, po never-
jetno nizkih cenah. 15540

Inženjer - arhitekt

boljšo moč, SPREJMEMO za celo ali
poldnevno nameščenje.

Ponudbe z navedbo referenc in plače
na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nasto-
piti takoj«. 15575

Podgane.

Kakor trdijo uradne
statistike, pošte 20
podgan ali 500 miši
ravno toliko kakor
trije močni vprežni
konji, vrh tega pa
premašajo kiloe bolezní v Vaše stanovanje. »Podganja
smrte« (Rattentod Massenvertiger), zatracalec v modrih
ogoncih, v treh urah vse podgane in miši z ali ego
vred, pri tem pa je neškodljiva za ljudi in domače
živali. »78 mrtvih podgan sem našel, podlžite mi še 15
dov za 3 sosede, plaše G. veleposelnik. 100% jam-
stvo. Sicer vrne denar. Cena 12 Din. 3 dose 24 Din.
Dr. Nic. Kemény, Košice A, poštni predal 12/P 9, CSR.

Zaradi bolezni prodam svojo
restavracijo Ruska lira
v BEOGRADU, Dvorska ulica 11. Zelo do-
bro uvedeno podjetje, ki je poseba najboljša
inozemska in naša publika. Ima 5 sob za
restavracijo, najlepši vrt, dvorane za sveča-
nosti in separeje. — Nadalje stanovanja za
služinčad, 6 sob, 2 kleti in pralnica. Obrniti
se je na lastnika Marka Iv. Garapića, Bео-
grad. 15570

Za soboslikarska

325 pleskarska in črkoslikar-
ska dela se priporoča

TONE MALGAJ
družba z o. z., Kolodvorska ulica 6.

„Sem sam pel čveka“

ČE NIMAM DOBRE KAVE
DOBITE DNEVNO SVIŽE PRAŽENO LE

PRI TVD. **B. MOIČI**
LJUBLJANA, VODNIKOV TRG 5.

Ali ste že naročnik edine
slovenske ilustrirane te-
denske revije »Življenje in
svet«?

Gospodu
DR. CIZELJU
se tem potom naj-
lepše zahvaljujem
za ves njegov trud
in skrb za časa
moje težke bolezni
ter za njegovo
uspešno zdrav-
ljenje.

ANA SOREL,
Trbovlje,
Loke 276.
15565

Bolniške stole
nagovajajo izkušnje
Ljubljana VII.

**Stalna razstava
umetniških slik**
velika izbira okvirjev in
sprejemne v a. rezbarstva in
poslatareka dela

A. Kos
Ljubljana, Mostni trg 38,
nasproti magistratu. 328

Vsa pleskarska, ličar-
ska in slikarska dela
izvršuje najsolidnejše
in po nizki ceni

ANGELO JELCIC
pleskar in ličar
Celovška c. 65. Spre-
jema tudi vsa v to
stroko spadajoča dela
na deželi. 327

**Vrhnji čevlji
(galoše) in
snežni čevlji**

»znamko »TRETORN«
vas ščitijo pred vlago,
mrzom in umazanostjo.
Ta znamka je usor izdel-
kov. Ni boljšega čevlja
od znamke »TRETORN«.

TRETORN

Zahvala
Bridka usoda nam ni prizanesla — neizprosa smrt
nam je ugrabila drago

KATICO

in klonil bi težkemu udarcu, ako bi v teh strašnih
trenutkih ne prejeli toliko izrazov odkritega sočustvo-
vanja, kar nam je bilo v veliko uteho. Toplo se za-
hvaljujemo za številne poklonjene vence in krasno
cvetje, za mnogobrojne sožalne izjave in končno vsem
onim, ki so spremljali drago pokojnico k večnemu
počitku. 15546

V Ljubljani, dne 10. novembra 1930.

DOMINCO FRANJO z otročičkoma, oče, mati,
bratje, sestre in ostali sorodniki.

TIVAR OBLEKE

za gospode od . . . Din 240.—790.—
za dečke 11—16 let od Din 200.—420.—
za otroke 3—10 let od Din 110.—160.—
zimske suknje od . . Din 300.—750.—
hlače po Din 89.—150.—

Ogledate lahko ne da bi kaj kupili!
Samoprodaje po vseh večjih krajih!

Prodajalnica v Ljubljani:
IVAN KOS

Sv. Petra cesta šte. 23 in Celovška cesta šte. 63,
v KRANJU, Glavni trg šte. 101.

**JESTE LI ČITALI
AKO NISTE ČITALI
ONDA SE MORATE
Odmah predplatiti.**

Jedno od najznačajnejših dela literature No-
vog Vremena? Djelo koje je rasprostranje-
no po svijetu u milijunima primjeraka.

roman od E. M. Remarquea »Na zapadu ni-
šta novo«, knjigu koja se, svoje objektivno-
sti radi, može uvrstiti u kulturno-historijs-
ke dokumente našeg vremena.

staviti u vezu sa Izdavačkim Preduzećem
»Nolit« koje je do sada izdalo djela najpo-
pularnijih autora, kao: Upton Sinclair, An-
dré Bailion, Stijn Streuvels, E. M. Remar-
que, Sinclair Lewis, Jack London, Isak Ba-
belj i drugi, kako bi se mogli

Po mjesečnoj uplati od Dinara 50.— za u
platnu povezano knjige, ili Dinara 30.— za
kartonirane knjige, dobijate mjesečno po
jednu knjigu. Kolo se sastoji od 12 knjiga.
koje stoji Dinara 600.— u platnu povezano
ili Dinara 360.— u kartoniranom povezu, do-
stavljeno kući bez ikakvih troškova.

Sve knjige su na srpsko-hrvatskom jeziku latinicom štampane.

Izdavačko preduzeće „NOLIT“
Poslovnica Beograd, Kralja Petra 44.

Jakob Drol
davčni nadupravitelj v pokoju

v ponedeljek dne 10. novembra po daljšem bolehanju, previden s tola-
žili sv. vere, umrl.

Pogreb predragoga pokojnika bo v sredo, dne 12. novembra 1930
ob 3. uri iz tukajšnje splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1930.

15574 Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Jakob Drol
višji davčni upravitelj v pokoju

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne iz
mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Tovariši mu ohranimo časten spomin! 15577

ODBOR.

Fran Koman
posestnik in strojevodja drž. žel. v pokoju

dne 10. t. m. ob 3. uri zjutraj, previden z zakramenti, po težki,
mučopolni bolezni izdihnil svojo plemenito dušo.

Pogreb ljubljenege očeta bo v sredo 12. novembra ob 1/2 3.
uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv.
Križu. 15576

Ljubljana, dne 10. novembra 1930.

Globoko žaluječe rodbine:
Teršan, Golob, Ing. Petrovčič, Jurjovec

Naslovi malih oglasov

in druge informacije tihoče se oglasov, se dobijo tudi v podružnicah
»JUTRA« v

Novem mestu in na **Jesenicah**

Ljubljanska cesta št. 42 pri kolodvoru št. 100

Male oglase in inserate naročajte v naših podružnicah.

lezna služinska patent
ostelja zločljiva, s ta-
cciranom madracom, ze-
po praktična za vsako
išo, hotele, nočne slu-
e in potujoče osebe
ane samo Din 390.—
arpošiljam po poštni-
nom povzeliu.

TAKO IZGLEDA SLOŽEN

stem imam veliko sa-
go čisto čoban-
perja kg po D 48.—
ga vrst kg po D 38.—
to belo gosje kg po
130.—, in čisti puh
po D 250.— Razpo-
jam po poštnem po-
telju. Modroci punjeni
volnom stanetu samo

Brozović, Zagreb
Ilica 82.
Telefon 2059
Premog
suha drva

materska dela
rijanje in kopiranje) in
materijal je najceneje
foto Josko Smuc Wol-
12. podružnica Bled,
Gornje 249

ogledjte mojo
LAVIRJEV. —
nanjše obroke,
ško popravilo
enejša izposo-
297
bljana,
aska c. št. 2.

erje!
ha letnik 1930 ▼
ladkorja, ponudim
ora t. l., in sicer:
Din 6.75
 > 6.50
 > 5.75
 > 5.50
okler traja zaloga,
ERGA PTUJ

najstarejše
evropske
tvornice

4.

N

tem po-
co.
IRKO in
rodnikov

TRU"